

Deventer verhaal eindjaren 60

De roerige jaren '60 in Deventer

(Tekst Allard van Lenthe, zomer 2024)

De geschiedenis gaat met ups en downs, met bergen en met dalen.

In de jaren 60 gaat het bergopwaarts met de wereld. Het is hosanna, het zijn gloriejaren, het is Hollandse Lente

Het is Hollandse Lente en de jongeren zijn de gangmakers.

Dat is in de geschiedenis nooit eerder vertoond; jongeren die in grote getale de kop opsteken en zeggen dat het anders moet. Nooit eerder is de avant-garde zo jong en zo confronterend.

Nooit waren er zoveel demonstraties, ordeverstoringen en festivals dan in de jaren 60.

Bekende kunstenaars en politici in die tijd zijn tieners en twintigers. De meest beluisterde radiozenders zijn popzenders. De Beatles zijn populairder dan Jezus.

De jaren 60 bevallen me goed. Ik heb ze vier jaar in Amsterdam en vier jaar in Deventer meegemaakt.

In Deventer was ik 1968 tot 1972 sociaal cultureel werker in het jongeren centrum annex poppodium De Zambar Brink 30.

Over die tijd, over de jongeren en de popmuziek, over de stad en de politiek in die tijd heb ik verhalen geschreven.

Deventer is links. De stad voert een actief onderwijs- en cultuurbeleid en ze pakt de monumentenzorg en de renovatie van de binnenstad aan.

De verhalen

*De roerige jaren '60

*Een poppodium in Deventer/OJC De Zambar Brink 30

*Stille tocht voor Martin Luther King

*Krakersbeweging Het sleutelgat

*Bernard Duimel, wethouder van onderwijs en cultuur

*Stef Huis in 't Veld, welzijnswerker en politicus

*Harry Rauw en de Assenstraat

*Bunk Bessels en zijn oude liefde

*Popfestival Free Village Eerbeek

*Bert Jansen/Nozzing but the blues

*Kunst uit het vuistje & Brink aan de Knikker

*Coosje van Bruggen en Claes Oldenburg

*Actie Blik van de Brink

*Dolle Mina's acties

*Henk Bullo, barkeeper in Deventer

*Het Landbouwertje op De Brink

*Johan van der Veen als 16- jarige actievoerder

*Dichter en journalist Nico Slothouwer

*Burgemeester Bolkestein van Deventer

Times they are a changin

Het is hosanna voor de sociale democratie, het is de Hollandse Lente, het zijn de gloriejaren voor de tegencultuur: de popmuziek, de vredesbeweging, de studentenopstand, het feminisme, de homo-emancipatie, de kraakbeweging en het natuuractivisme.

De bewegingen komen overwaaien uit Amerika en Engeland en bereiken via Amsterdam de provinciesteden.
Ook Deventer.

Jongeren, vrouwen, homo's en studenten komen voor zichzelf op. Ze eisen medezeggenschap en erkenning van gelijkwaardigheid. Nooit eerder is de avant-garde zo jong en zo confronterend.

Ineens dragen jongens lang haar en lopen meisjes met bloemen in het haar.

Ineens roken jongeren wiet en omarmen ze elkaar. Make love not war.

Ineens demonstreren ze tegen oorlog en schending van mensenrechten. Ban de bom.

Er zijn stakingen op universiteiten, jongeren spijbelen, lopen weg van huis en kraken leegstaande panden.

De ouderen en de autoriteiten zetten de hakken in het zand.

Ze vinden popmuziek en jazz een duivels kabaal en negermuziek.

Seks is smerig en drugs zijn verslavend.

Demonstreren, staken en kraken zijn strafbare ordeverstoringen waartegen streng moet worden opgetreden

Kappers weigeren langharigen te knippen, cafés houden hippies buien de deur, opstandige jongeren worden van school gestuurd, ouders breken met tegendraadse jongeren en vrijgevochten vrouwen worden uitgemaakt voor sletten.

Het is strijd, het is polarisatie, maar het leidt niet tot het uitéenvallen van de samenleving.

Integendeel: het gemeenschapsgevoel en de politieke participatie nemen toe.

Het generatieconflict heeft de gemoedelijkheid van de Vader en Zoon-strips, die Peter van Straaten voor Het Parool maakt.

'Jij bent echt niet goed snik!' zegt de vader.

'Jij wel dan!' zegt de zoon.

De Zambar Brink 30

Het jongerencentrum De Zambar Brink 30 aan de voet van het Bergkwartier is de spin in het web.

Het is het poppodium van de regio en het vrijetijdscentrum van de non-conformistische en activistische jongeren. Het is het centrum van the new way of live, van seks, drugs en rock'n roll.

Een officier van justitie in Zutphen noemt De Zambar een poel des verderfs.

Veel Deventenaren wenden het hoofd af wanneer ze over het stadsplein langs De Zambar lopen. Ze willen er niks mee te maken hebben. Hun kinderen komen er niet.

Ik leef in die jaren in Deventer in twee werelden: de wereld van de popscene in de binnenstad en de wereld van het burgerbestaan op een flat in de nieuwbouwwijk Keizerslanden.

Ik woon daar met vrouw en kind.

Onze buurman is beroepsmilitair en SGP-er. Hij wil niks van me weten. Wie in het Jongerencentrum De Zambar werkt, heeft zijn ziel aan de duivel verkocht.

'Jullie zeggen het zelf!' zegt hij. 'Sympathy for the devil, zingen jullie.'

Ik ben lid van de PSP en stop bij een verkiezing een PSP-flyer bij mijn buurman in de bus.

Op de voorkant van de flyer staat een artikel over het militair-industriële complex als bron van het Kwaad. De titel is: 'Oorlog is de hel op aarde.'

De één zijn de jaren 60 een Hollandse Lente, een ander zegt dat we langzaam afglijden naar een Sodom en Gomorra.